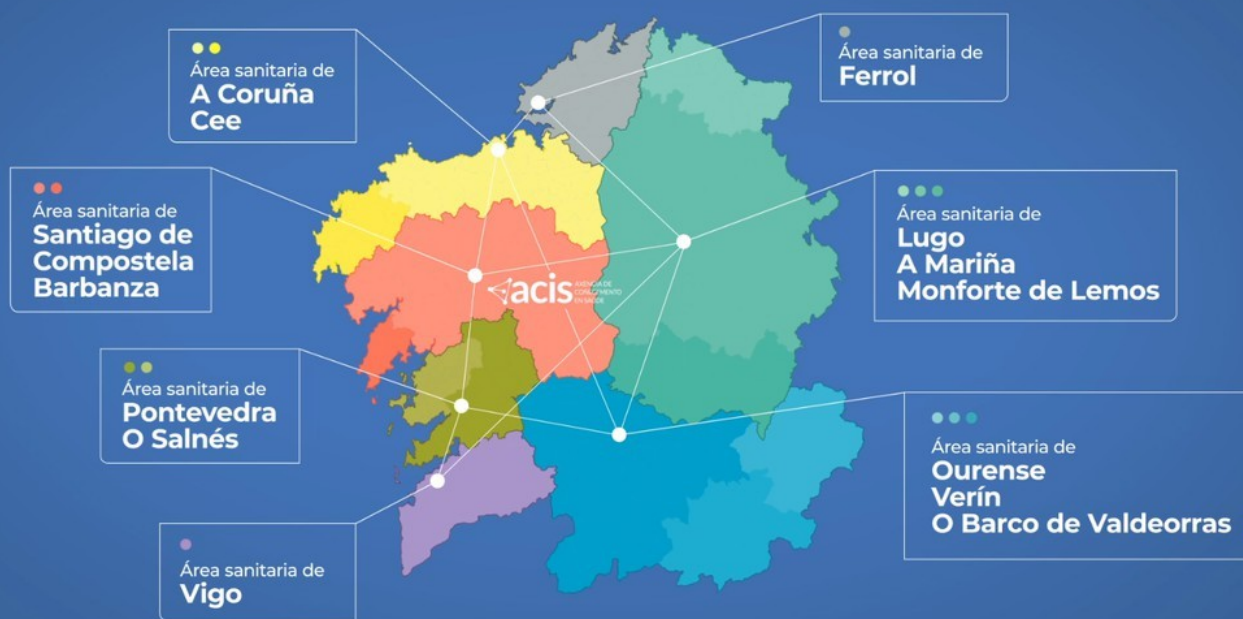

Consumo de antibióticos comunitarios en Galicia

ANO 2024

Autores

Coordinadora

Isabel Losada-Castillo. Coordinadora científico-técnica PROA. Subdirección Xeral de Atención Hospitalaria. Servizo Galego de Saúde. Consellería de Sanidade.

Autoras

(Por orde alfabética)

María José Álvarez Sánchez. Responsable do Servizo de Xestión da Prestación Farmacéutica. Subdirección Xeral de Farmacia. Servizo Galego de Saúde. Consellería de Sanidade.

María Dolores Formoso Lavandeira. Coordinadora de Procesos de Soporte Asistenciais. Servizo Galego de Saúde. Consellería de sanidade.

Isabel Losada-Castillo. Coordinadora científico-técnica PROA. Servizo Galego de Saúde. Consellería de Sanidade.

Gael Naveira Barbeito. Técnica na Dirección Xeral de Saúde Pública. Consellería de Sanidade.

Obxectivos

Identificar variabilidade territorial na prescrición de antimicrobianos.

Analizar tendencias temporais entre 2019 e 2024.

Detectar áreas prioritarias para a intervención clínica.

Ámbito

Atención Primaria de Galicia.

7 Áreas Sanitarias.

Poboación Adulta e Pediátrica. Período: 2019–2024.

Fontes de datos:

Datos da facturación de receita médica con cargo ao Servizo galego de saúde da Subdirección Xeral de Farmacia da Consellería de Sanidade.

Datos de prescrición no sector comunitario da Axencia Española do Medicamento e Produtos sanitarios (AEMPS):

Receita oficial: Comunidades Autónomas

Receita privada (2024): datos estimados n= 6 458 oficinas de farmacia. Cobertura 29%.

Mutualidades

Indicadores clave

Taxa de consumo de antibióticos de uso sistémico J01 (en DHD).

Consumo (en DHD) de antibióticos de espectro reducido respecto ao total (%).

Consumo (en envases) de amoxicilina sen clavulánico respecto ao total de amoxicilina (%).

Consumo (en DHD) de penicilinas sensibles a betalactamasas respecto ao total (%).

Consumo (en DHD) de macrólidos respecto ao total (%).

Consumo (en DHD) de fluoroquinolonas respecto ao total (%).

Consumo (en DHD) de cefalosporinas de 3ª xeración respecto ao total (%).

DHD: Doses diaria definida por cada 1 000 habitantes e día.

Antibióticos de espectro reducido: Penicilinas con espectro ampliado (J01CA), penicilinas sensibles a betalactamasas (J01CE), penicilinas resistentes a betalactamasas (J01CF) e fosfomicina (J01XX01).

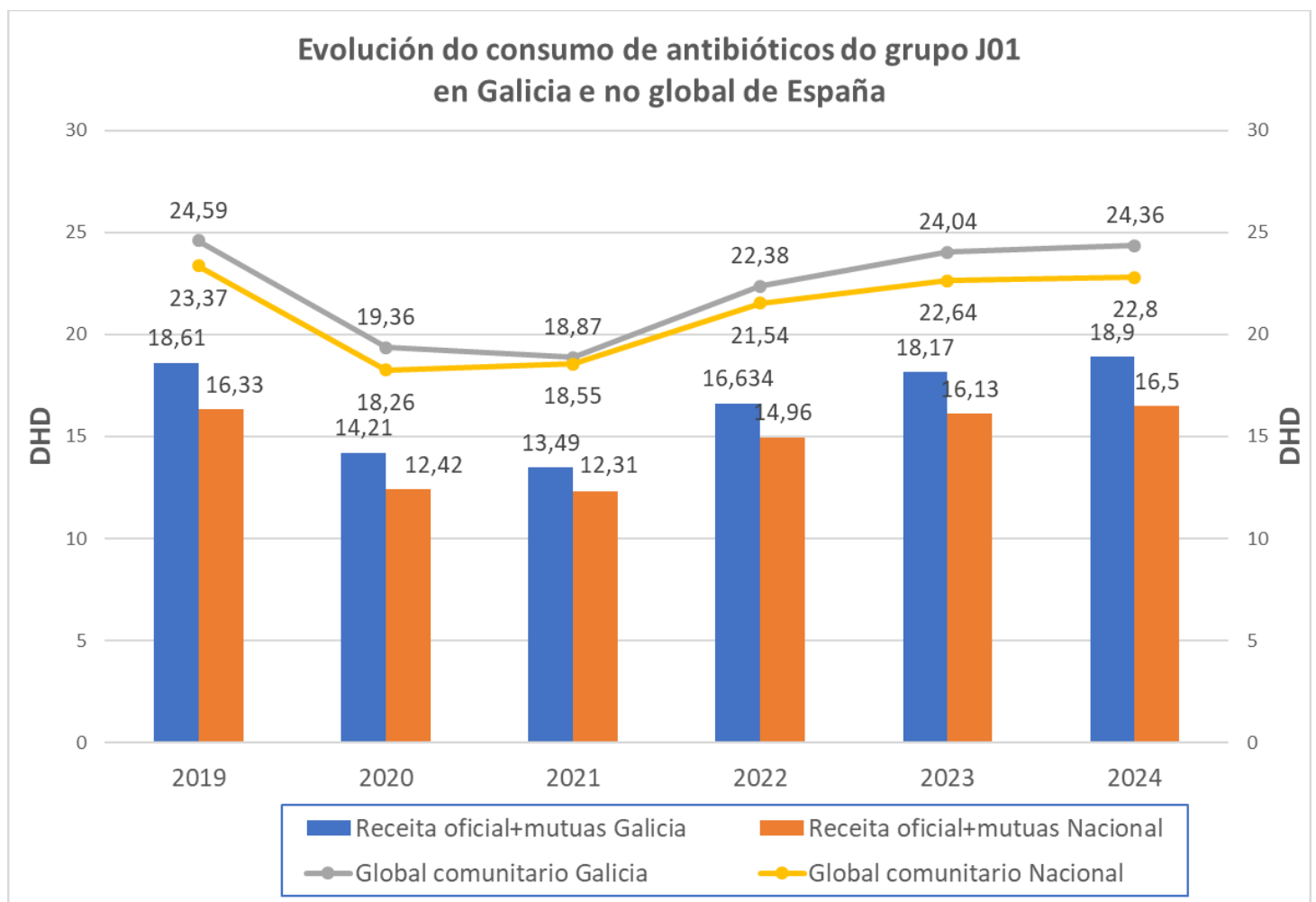
DHD media de Galicia en 2024

24,36 DHD

Receta oficial+Mutuas: 18,90 DHD

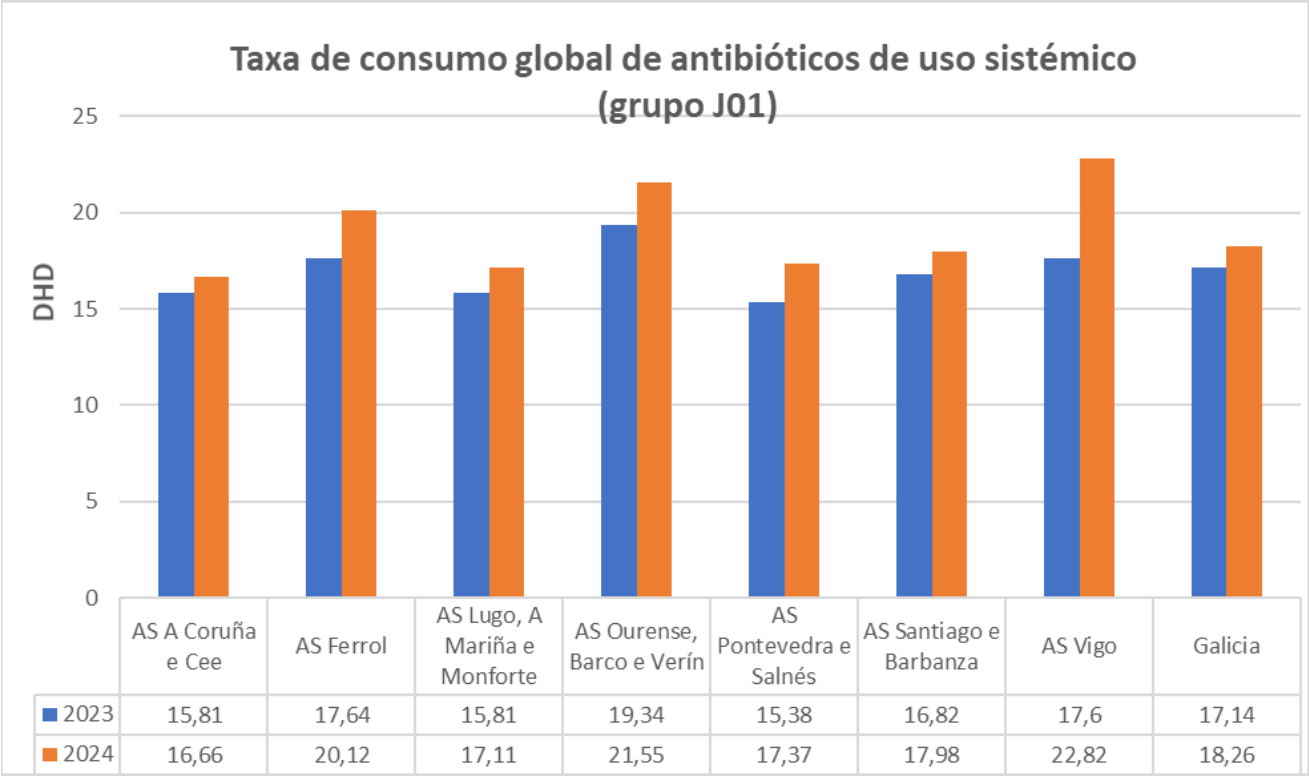
Receta privada: 5,46 DHD

Evolución do consumo de antibióticos no ámbito comunitario de Galicia comparado co global de España. Período 2019 a 2024

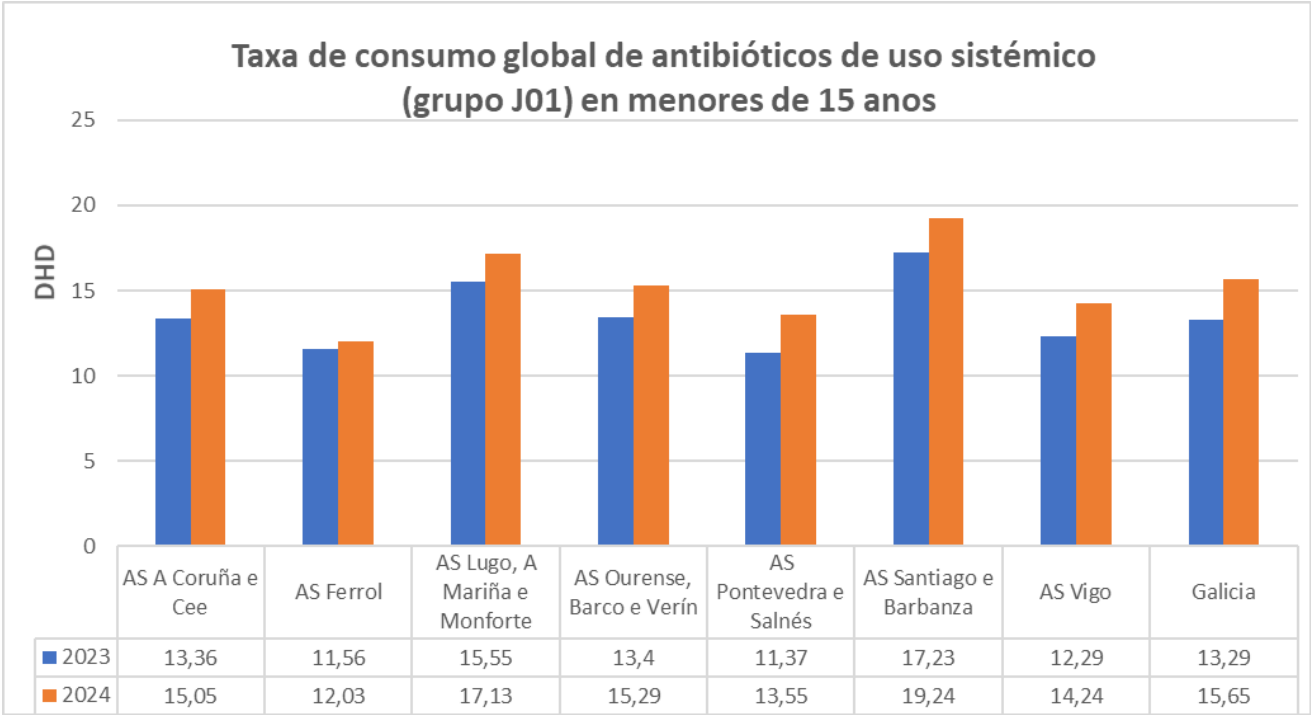
Fonte de datos: Datos de prescripción no sector comunitario da AEMPS

Evolución do consumo global de antibióticos do grupo J01 nas Áreas Sanitarias de Galicia no período 2023-2024

Fonte de datos: Datos da facturación de receita médica con cargo ao Servizo galego de saúde da Subdirección Xeral de Farmacia da Consellería de Sanidade

Evolución do consumo de antibióticos na poboación pediátrica do grupo J01 nas Áreas Sanitarias de Galicia no período 2023-2024 (menores de 15 anos)

Fonte de datos: Datos da facturación de receita médica con cargo ao Servizo galego de saúde da Subdirección Xeral de Farmacia da Consellería de Sanidade

Consumo global de antibióticos do grupo J01 en Galicia e en España por grupo terapéutico

Grupo ATC	Denominación	España (DHD)	Galicia (DHD)
J01A	Tetraciclinas	1,58	1,75
J01C	Antibacterianos betalactámicos, penicilinas	12,24	12,08
J01D	Outros antibacterianos betalactámicos	2,5	3,44
J01E	Sulfonamidas e trimetropima	0,56	0,82
J01F	Macrólidos, lincosamidas e estreptograminas	3,19	3,48
J01G	Aminoglucósidos antibacterianos	0,00	0,00
J01M	Quinolonas antibacterianas	1,98	2,00
J01R	Combinacións de antibacterianos	0,12	0,15
J01X	Outros antibacterianos	0,61	0,65

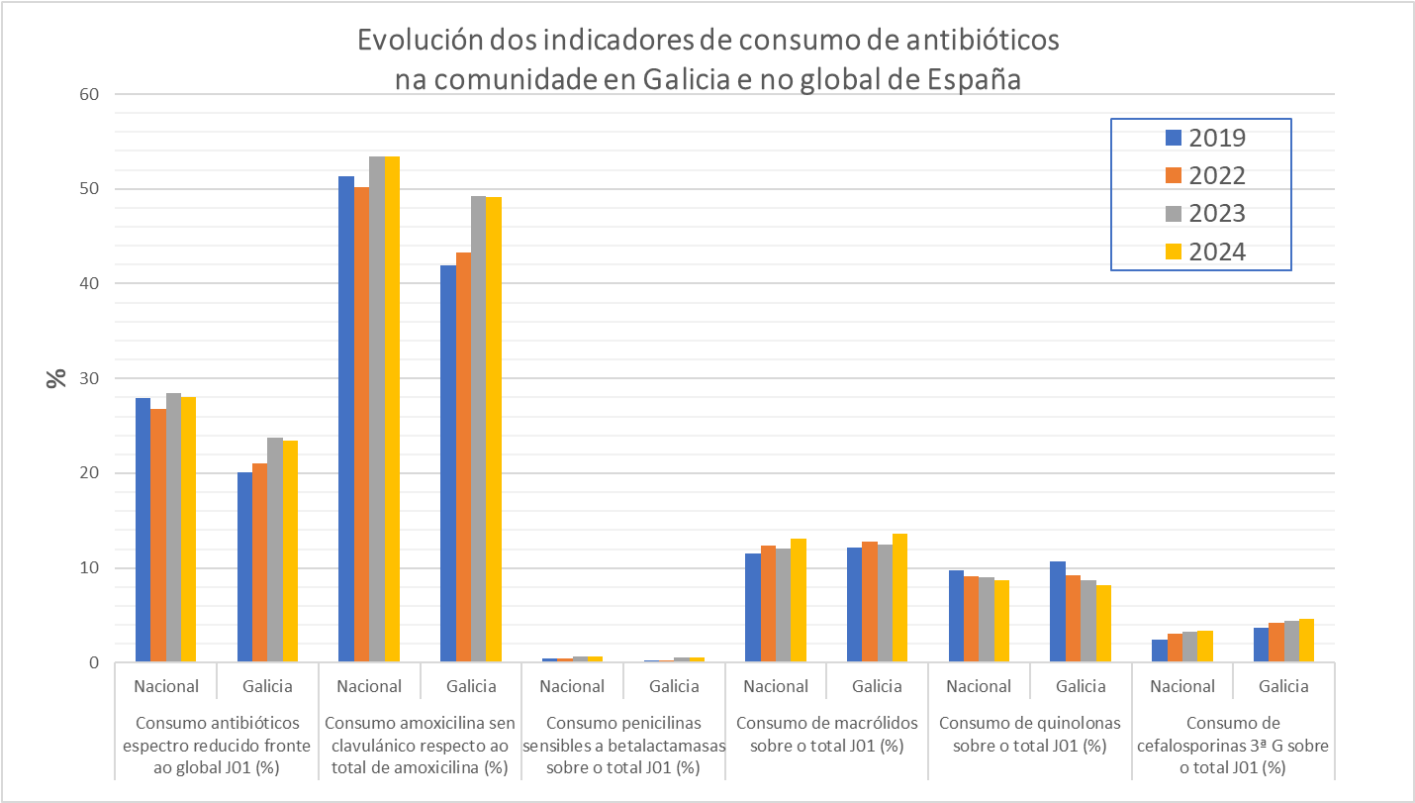
Fonte de datos: Datos de prescripción no sector comunitario da AEMPS

Consumo global de antibióticos do grupo J01 en Galicia por principio activo

Principio Activo ATC	DHD 2024	DHD 2023	% cambio
AMOXICILINA E INHIBIDORES DA BETALACTAMASA	4,82	4,88	-1,15
AMOXICILINA	3,06	3,09	-0,82
AZITROMICINA	1,96	1,77	10,85
CEFUROXIMA	1,79	1,77	1,16
DOXICICLINA	1,08	0,99	9,50
LEVOFLOXACINO	0,78	0,82	-5,44
SULFAMETOXAZOL E TRIMETOPRIMA	0,68	0,61	11,21
CIPROFLOXACINO	0,60	0,62	-3,89
CEFDITORENO	0,53	0,47	12,79
CLARITROMICINA	0,47	0,39	19,75
FOSFOMICINA	0,45	0,46	-1,90
CEFIXIMA	0,43	0,41	5,72
OUTROS	0,35	0,33	5,41
FENOXIMETILPENICILINA	0,13	0,12	9,94
MOXIFLOXACINO	0,12	0,13	-6,16
CLINDAMICINA	0,12	0,11	8,28
NITROFURANTOÍNA	0,10	0,09	13,99
TOTAL	17,48	17,06	2,46

Fonte de datos: Datos de prescripción no sector comunitario da AEMPS

Evolución dos indicadores de consumo de antibióticos con dispensación comunitaria en Galicia e en España

Fonte de datos: Datos de prescripción no sector comunitario da AEMPS

Indicadores do consumo global de antibióticos do grupo J01 de dispensación comunitaria en Galicia a través da receita oficial

INDICADOR	Consumo (en DHD) de antibióticos de espectro reducido respecto ao total (%)			Consumo (en envases) de amoxicilina sen clavulánico respecto ao total de amoxicilina (%)			Consumo (en DHD) de penicilinas sensibles a betalactamasas respecto ao total (%)			Consumo (en DHD) de macrólidos respecto ao total (%)			Consumo (en DHD) de fluoroquinolonas respecto ao total (%)			Consumo (en DHD) de cefalosporinas de 3ª xeración respecto ao total (%)		
	2023	2024	% cambio	2023	2024	% cambio	2023	2024	% cambio	2023	2024	% cambio	2023	2024	% cambio	2023	2024	% cambio
Galicia	22,04	21,42	-2,81	38,81	48	23,68	0,71	0,79	11,27	12,88	14,08	9,32	9,67	8,93	-7,65	5,16	5,51	6,78
A Coruña	22,05	21,23	-3,72	39,24	48,82	24,41	0,74	0,95	28,38	15,52	16,85	8,57	10,7	9,71	-9,25	7,09	7,73	9,03
Santiago	20,89	19,88	-4,83	35,87	46,14	28,63	0,53	0,55	3,77	13,49	14,49	7,41	9,38	8,81	-6,08	9,45	9,61	1,69
Ferrol	21,33	21,36	0,14	39,97	50,34	25,94	0,47	0,51	8,51	11,2	12,65	12,95	10,32	8,57	-16,96	6,63	7,3	10,11
Lugo	22,9	22,55	-1,53	39,99	48,46	21,18	0,88	1,28	45,45	13,15	14,41	9,58	10,19	9,53	-6,48	4,34	4,62	6,45
Ourense	20,23	19,69	-2,67	37,75	45,71	21,09	0,27	0,32	18,52	13,22	13,74	3,93	10,82	9,96	-7,95	4,9	5,86	19,59
Pontevedra	22,81	22,29	-2,28	41,52	50,39	21,36	0,57	0,57	0,00	11,96	13,1	9,53	9,54	8,8	-7,76	2,69	2,6	-3,35
Vigo	23,41	22,82	-2,52	39,58	47,95	21,15	1,12	1,04	-7,14	10,93	12,35	12,99	7,95	7,62	-4,15	1,5	1,59	6,00

Fonte de datos: Datos da facturación de receita médica con cargo ao Servizo galego de saúde da Subdirección Xeral de Farmacia da Consellería de Sanidade

Indicadores do consumo de antibióticos na poboación pediátrica do grupo J01 de dispensación comunitaria en Galicia a través da receita oficial (menores de 15 anos)

INDICADOR	Consumo de amoxicilina-clavulánico respecto ao total (%)			Consumo de amoxicilina sen clavulánico respecto ao total de amoxicilina (%)			Consumo de penicilinas sensibles a betalactamasas respecto ao total (%)			Consumo de macrólidos respecto ao total (%)			Consumo de cefalosporinas de 3ª xeración respecto ao total (%)		
	2023	2024	% cambio	2023	2024	% cambio	2023	2024	% cambio	2023	2024	% cambio	2023	2024	% cambio
Galicia	16,77	15,95	-4,89	76,52	75,49	-1,35	3,84	4,4	14,58	16,57	21,23	28,12	2,43	1,87	-23,05
A Coruña	14,9	13,9	-6,71	79,16	79,11	-0,06	4,52	6,54	44,69	16,28	17,19	5,59	2,52	1,96	-22,22
Santiago	18,6	17,38	-6,56	74,82	74,35	-0,63	2,37	2,53	6,75	15,95	20,69	29,72	2,56	1,94	-24,22
Ferrol	14,71	14,03	-4,62	79,77	79,05	-0,90	3,77	3,47	-7,96	15,34	22,2	44,72	1,91	1,3	-31,94
Lugo	15,37	13,8	-10,21	76,8	76,92	0,16	7,15	9,34	30,63	16,77	20,65	23,14	2,66	2,16	-18,80
Ourense	20,99	20,59	-1,91	69,31	68,02	-1,86	2,07	2,56	23,67	20,77	23,99	15,50	2,79	2,21	-20,79
Pontevedra	16,52	17,27	4,54	78,89	76,02	-3,64	2,28	2,12	-7,02	10,79	16,04	48,66	3,25	2,31	-28,92
Vigo	15,75	14,88	-5,52	77,24	75,57	-2,16	4,86	4,39	-9,67	18,2	25,64	40,88	1,68	1,43	-14,88

Fonte de datos: Datos da facturación de receita médica con cargo ao Servizo galego de saúde da Subdirección Xeral de Farmacia da Consellería de Sanidade

Conclusións

Conclusións globais

Galicia consume máis antibióticos co promedio nacional cunha tendencia crecente

O consumo incrementouse un 2,46% respecto de 2023.

Predominio de penicilinas

Os antibióticos máis utilizados son os betalactámicos (penicilinas), aínda que lixeiramente por baixo do nivel da media nacional.

O medicamento máis usado

A amoxicilina con inhibidores de betalactamasa é o máis prescrito, aínda que o seu uso diminuíu lixeiramente (-1,15%).

Cambios relevantes por grupos

As quinolonas baixan un 7,65% (tendencia positiva)

Os macrólidos suben un 9,32%

As cefalosporinas de 3ª xeneración aumentan un 6,78%

Tendencias de consumo de antibióticos pediátricos en Galicia

1	Aumento Xeral do Consumo O uso de antibióticos en nenos aumenta en todas as áreas sanitarias.
2	Descenso de Cefalosporinas O uso de cefalosporinas de 3ª xeración diminúe significativamente.
3	Incremento de Macrólidos O uso de macrólidos aumenta considerablemente, especialmente en certas áreas.
4	Mellora da Amoxicilina O uso de amoxicilina con clavulánico diminúe, indicando un uso máis racional.
5	Incremento das Penicilinas O uso de penicilinas sensibles aumenta, suxerindo unha mellor elección en algúns casos.
6	Interpretación Hai avances no uso adecuado de antibióticos, pero o aumento de macrólidos é preocupante.

Conclusións finais

Galicia consume máis antibióticos co promedio nacional cunha tendencia crecente

Hai melloras parciais:

menos quinolonas e mellor uso de penicilinas

Hai riscos:

aumento de macrólidos e cefalosporinas

En nenos, a situación é mixta:

melloras nalgúns fármacos, máis subidas importantes noutros